

Høringsnotat om bekendtgørelse om en national liste med handelsforbud m.v. over for visse invasive arter

---

Bekendtgørelse om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter på EU-listen og om en national liste med handelsforbud m.v. over for invasive arter har været i offentlig høring i perioden 10. april - 23. maj 2018. Der er indkommet 9 høringssvar fra

- Danmarks Naturfredningsforening (DN)
- Danmarks Jægerforbund (DJ)
- Dansk Gartneri (DG)
- Haveselskabet
- KL
- Landbrug- og Fødevarer (L&F)
- Gartneri Rådgivningen
- Roeds Planteskole
- Ålborg Universitet

Gartneri Rådgivningen, Roeds Planteskole og Ålborg Universitet har oplyst, at de ingen bemærkninger har til bekendtgørelsen, eller at andre høringssvarer svarer på deres vegne.

I det følgende gennemgås de indkomne høringssvar. Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger hertil er anført i kursiv. Høringssvarene er kun gengivet i hovedtræk. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte høringssvar, som kan ses på Høringsportalen (www.hoeringsportalen.dk).

Bekendtgørelsen udmønter en ændring af naturbeskyttelsesloven om en national liste med handelsforbud m.v. over for visse invasive arter, der trådte i kraft d. 1. januar 2018. Under bemærkningerne til de konkrete emner henvises der bl.a. til bemærkningerne til lovforslaget til denne ændring (L55).

Generelle bemærkninger

L&F, DG og DJ er generelt positive over for intentionen om at begrænse skadevirkningerne af invasive arter og bakker overordnet set op om en indsats over for invasive arter. DN kvitterer for, at man har valgt at udnytte den mulighed, som forordningen om invasive arter giver for at udarbejde en national liste.

Bemærkninger til konkrete emner

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger til høringssvarene fremgår med udgangspunkt i følgende overordnede emner:

- 1 Overgangsordning
- 2 Sterile sorter
- 3 Procedure for at tage arter af og på listen
- 4 Bekæmpelse af invasive arter
- 5 De anvendte forbud (manglende anvendelse af forbuddet mod hold og forhindre arterne i at reproducere)
- 6 Rynket rose

Ad 1. Overgangsordning

DG og L&F er positiv over for den foreslåede overgangsperiode på 3 år for rynket rose og glansbladet hæg, som vil give planteskoler tid til at omstille sig og formindske planteskolernes økonomiske tab. DN peger på, at forbuddet mod salg af rynket rose har været længe undervejs, og at der ikke er grundlag for at anvende en længere overgangsordning over for disse arter end over for de øvrige arter på den nationale liste.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger:

Længden af overgangsperioden er blevet vurderet i forhold til den enkelte art, sådan som det er forudsat i ovennævnte lovforslag (L 55).

Udgangspunktet har været en overgangsordning svarende til forordningens, således at det normale udgangspunkt for en overgangsperiode vil være 1-2 år. Dog er der foretaget en afvejning af hensynet til de miljømæssige risici, som arten indebærer, og de erhvervsmæssige konsekvenser af forbuddet, samt til eventuelle helt særlige omstændigheder vedrørende arten, f.eks. særligt lange produktionstider.

For alle andre arter på listen er overgangsperioden fastsat til 1 år fra bekendtgørelsens ikrafttræden.

Muligheden for at forbyde salg af rynket rose og glansbladet hæg har været kendt siden Handlingsplan mod invasive arter blev offentliggjort i juni 2017. Miljø- og Fødevareministeriet har noteret sig L&F's og DG's oplysninger om de særlige forhold vedrørende produktionstider ifm visse planter, og de to organisationer har fremhævet, at et forbud mod handel med arterne vil ramme planteskoler, der har specialiseret sig i disse arter eller, som sælger den som en del af deres sortiment.

Den længere overgangsordning for rynket rose og glansbladet hæg skal ses i lyset af ønsket om, at reducere den økonomiske risiko mest muligt for planteskoler mm, der producerer og sælger, arter, som bliver optaget på den nationale liste samtidig med, at der er et kommercielt marked.

Ad 2. Sterile sorter

L&F ønsker, at det fremgår direkte af bekendtgørelsen, at sterile sorter af en art, der ellers er opført på den nationale liste, ikke skal være omfattet af de forbud, der gælder for den pågældende art.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger:

Formålet med bekendtgørelsen er at forhindre introduktion og spredning af invasive arter. Hvis en sort både er steril og ikke danner rodskud, vil individer, der tilhører denne sort, ikke kunne optræde invasivt. Sådanne sterile sorter, der ikke kan formere sig, vil ikke være omfattet af et forbud, der ellers omfatter den pågældende art på den nationale liste.

Miljø- og Fødevareministeriet vil derfor præcisere bekendtgørelsen, så det fremgår, at sterile sorter ikke er omfattet af de forbud, der ellers gælder for den pågældende art. Det bemærkes, at det er producent, sælger m.fl., der er ansvarlige for, at en sort af en art omfattet af et eller flere forbud, der sælges som steril, ikke optræder invasivt. Viser sorten sig, at optræde invasivt vil den være omfattet af forbuddet, og det vil dermed være ulovligt at sælge den.

Ad 3. Procedure for at tage arter af og på listen

L&F henstiller til, at der i bekendtgørelsen fastsættes regler for proceduren for at sætte nye arter på listen og for at fjerne arter. L&F finder det afgørende, at der fastsættes regler, som sikrer, at der sker en reel inddragelse af interessenter i forbindelse med vurderingen af arter, og at det sikres, at der foretages en fagligt underbygget vurdering af de samfundsøkonomiske omkostninger ved at lade en art optage på listen.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger:

Som det fremgår af bemærkningerne til ovennævnte lovforslag (L55) vil ministeren løbende kunne revidere listen ved en ændring af bekendtgørelsen. Det er således den almindelige procedure for ændring af bekendtgørelser, der følges, herunder kravet om, at en bekendtgørelse som altovervejende hovedregel skal sendes i offentlig høring, hvorved inddragelse af relevante interessenter sikres.

Det er ministeriets vurdering, at denne fremgangsmåde sikrer den nødvendige fleksibilitet samtidig med, at hensynet til interessentinddragelse sikres.

Der vil desuden fortsat være mulighed for løbende at komme med bemærkninger og holdninger til arter på listen, f.eks. gennem Miljø- og Fødevareministeriets rådgivende gruppe for invasive arter.

For så vidt angår de samfundsøkonomiske konsekvenser af, at anvende et handelsforbud henvises til bemærkningerne til lovforslaget (L 55), hvoraf fremgår, at en art skal opfylde 4 kriterier for at komme på den nationale liste, herunder at omkostningerne ved en opførelse på den nationale liste og indførelse af et eller flere forbud vil bidrage til en omkostningseffektiv håndtering af invasive arter i Danmark og ikke betyde væsentlige samfunds- eller erhvervsøkonomiske omkostninger.

Ad 4. Bekæmpelse

DN peger på, at der med bekendtgørelsen ikke fastsættes en forpligtelse til at bekæmpe invasive arter på den nationale liste, og gentager sit ønske fra høringen over "Handlingsplan mod invasive arter" (2017) om, at der fastsættes en bindende forpligtelse til bekæmpelse af invasive arter efter en nærmere prioritering samt, at der afsættes midler rettet mod gennemførelse af bekæmpelsen. Også DJ noterer sig, at bekendtgørelsen ikke indeholder regler om bekæmpelse. KL kvitterer for, at den nye nationale liste understøtter kommunernes indsats med naturgenopretning og -pleje.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger:

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget (L55), at muligheden i Rådets forordning (EU) Nr. 1143/2014 for medlemslandene til at udarbejde en national liste over invasive arter, der er problematiske på nationalt niveau og anvende dele af forordningens regler på arter på denne liste i Danmark kun delvist er udnyttet. Der blev med L(55) tilvejebragt et grundlag for at indføre forordningens forbud mod indførsel, avl, transport, markedsføring, anvendelse og udveksling, samt udsætning i miljøet af invasive arter på den nationale liste.

Samtidig tilvejebragtes grundlag for at fastsætte et tilladelsessystem, der giver mulighed for at anvende invasive arter på den nationale liste til forskning eller ex situ bevaring (forordningens artikel 7, stk.1, og artikel 8). Bemyndigelsen omfatter således ikke forordningens artikel 13-17, 19 og 20 om bekæmpelse, kontrol og genopretning af økosystemer, og hjemlen kan derfor ikke anvendes til at fastsætte regler i bekendtgørelsen om bekæmpelse.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til loven, at bekæmpelsesindsatser ikke er omfattet af lovforslaget, men at forbuddene efter "en art for art vurdering" vil kunne suppleres af indsatser med fokus på bekæmpelse med udgangspunkt i "Handlingsplan mod invasive arter" fra 2017. For mårhund og kæmpebjørneklo gælder allerede i dag særlige regler om bekæmpelse. Disse regler er fastsat med hjemmel i hhv. jagt og vildtforvaltningsloven og lov om drift af landbrugsjorder.

Ad 5. De anvendte forbud (manglende anvendelse af forbuddet mod hold og mod at give arter på listen adgang til at reproducere)

DN peger på, at bekendtgørelsen ikke bringer forbuddet mod hold eller forbuddet mod at give arterne mulighed for at reproducere sig, blive avlet eller dyrket i anvendelse over for nogen af arterne på den nationale liste.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger:

Fastsættelsen af, hvilke forbud, der skal gælde for den enkelte art, er sket i forhold til den enkelte art. Valget er foretaget ud fra en faglig vurdering af effekten af forbuddet over for en vurdering af artens spredningspotentiale og skadevirkninger på natur og mennesker sammenholdt med vurderinger af, om forbuddene vil være omkostningseffektive og skabe en logisk sammenhæng til eksisterende bekæmpelsestiltag og ud fra håndhævelsessynspunkter.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget (L55), at det er hensigten, at forbuddet mod hold kun helt undtagelsesvist vil blive anvendt i forhold til invasive plantearter, da man herved kriminaliserer en række haveejere for at have planter, der var lovlige ved udplantningen, stående i deres haver, samtidig med, at det vil være meget vanskeligt at håndhæve dette forbud.

Udfasningen vil derfor primært skulle ske ved, at planter på listen bliver omfattet af et handels- og udsætningsforbud, hvorved det fremadrettet forebygges, at de kommer ud i haverne.

For så vidt angår forbuddet mod at give arter på listen adgang til at reproducere er det ministeriets vurdering, at det vil være uproportionalt at stille krav om, at f.eks. ejere af en sø, hvori der findes sumpkrebs, skal forhindre disse i at reproducere sig, da det i praksis vil være en ganske omfattende opgave.

Også her fokuserer indsatsen derfor på et handels- og udsætningsforbud, hvorved det fremadrettet forebygges, at de kommer ud i private søer mm. og spreder sig yderligere i naturen.

Ad 6. Rynket rose

Haveselskabet anerkender, at vildtypen af rynket rose *Rosa rugosa* er et stort problem, især hvor der er sandjord, på strande og i sommerhusområder og er positive over for et handelsforbud for denne art, inkl. naturligt forekommende varieteter og mutanter, som kun adskiller sig fra vildtypen ved en variation i kronbladernes farve. Haveselskabet peger

samtidig på, at det kun er vildtypen, som udgør et problem i miljøet, mens det ikke er tilfældet for så vidt angår navngivne, forædlede sorter af *Rosa rugosa* og hybridsorter, som okuleres (podes) på en grundstamme, hvorfor disse ikke bør være omfattet af forbud.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger:

*Formålet med bekendtgørelsen er at forebygge spredning af invasive arter, og det er derfor ikke intentionen at ramme arter, som ikke optræder invasivt. Ministeriet er desuden opmærksomt på, at der for så vidt angår roser sker en løbende udvikling af nye sorter ved forædling bl.a. på *Rosa rugosa*. Det er ikke intentionen med bekendtgørelsen at forhindre udvikling af nye sorter af ikke invasive roser.*

*Det vil derfor blive præciseret i bekendtgørelsen, at forbuddene alene vedrører vildarter af *Rosa rugosa*.*

I den forbindelse bemærkes, at der i henhold til bekendtgørelsens § 6 kan opnås tilladelse til at anvende arter på den nationale liste til forskning. Forskning skal i bekendtgørelsens forstand forstås som beskrivende eller eksperimentelt arbejde udført under regulerede betingelser for at opnå nye videnskabelige resultater eller for at udvikle nye produkter, herunder de første faser til identificering, karakterisering og isolering af invasive ikkehjemmehørende arters genetiske egenskaber ud over de egenskaber, som gør en art invasiv, i det omfang det er nødvendigt for at anvende disse egenskaber til at fremavle ikkeinvasive arter.

*Det er derfor muligt efter konkret ansøgning at opnå tilladelse til at foretage ellers forbudte aktiviteter, herunder indkøb af en art på den nationale liste, f.eks. *Rosa rugosa*, i det omfang, det er nødvendigt for at anvende genetiske egenskaber ved arten ud over de egenskaber, som gør den invasiv, til at fremavle nye ikkeinvasive sorter.*

Det skal bemærkes, at ansøger vil skulle leve op til de krav, der fremgår af § 6 i bekendtgørelsen og af Rådets forordning (EU) Nr. 1143/2014 artikel 8, der har til formål at forebygge yderligere spredning af invasive arter, og at det vil indgå i tilladelsens vilkår, at der ikke må arbejdes på de genetiske egenskaber, som gør arten invasiv, og at der ikke må avles sorter, som selv er invasive.